Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

2 päivänä toukokuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Maatalous – Asetus (EY) N:o 510/2006 – 13 artiklan 1 kohdan b alakohta – Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suoja – Manchego-juusto (queso manchego) – Sellaisten merkkien käyttäminen, jotka voivat synnyttää mielleyhtymän suojattuun alkuperänimitykseen liittyvästä alueesta – Käsite ”tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen keskivertokuluttaja” – Eurooppalaiset kuluttajat tai sen jäsenvaltion kuluttajat, jossa suojatun alkuperänimityksen kohteena olevaa tuotetta valmistetaan ja jossa se on suurimmaksi osaksi kulutuksen kohteena

Asiassa C-614/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunal Supremo (ylin tuomioistuin, Espanja) on esittänyt 19.10.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 24.10.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego

vastaan

Industrial Quesera Cuquerella SL ja

Juan Ramón Cuquerella Montagud,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Vilaras sekä tuomarit K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin (esittelevä tuomari) ja N. Piçarra,

julkisasiamies: G. Pitruzzella

kirjaaja: hallintovirkamies R. Schiano,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.10.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

– Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego, edustajanaan M. Pomares Caballero, abogado,

– Industrial Quesera Cuquerella SL ja Juan Ramón Cuquerella Montagud, edustajinaan J. A. Vallejo Fernández, F. Pérez Álvarez ja J. Pérez Itarte, abogados,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

– Espanjan hallitus, asiamiehinään A. Rubio González ja V. Ester Casas,

– Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze, M. Hellmann ja J. Techert,

– Ranskan hallitus, asiamiehinään D. Colas, S. Horrenberger, A.-L. Desjonquères ja C. Mosser,

– Euroopan komissio, asiamiehinään I. Galindo Martín, D. Bianchi ja I. Naglis,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.1.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 20.3.2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 510/2006 (EUVL 2006, L 93, s. 12) 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa osapuolina ovat yhtäältä Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (suojatun alkuperänimityksen ”queso manchego” hallinnoinnista vastaava säätiö, Espanja) ja toisaalta Industrial Quesera Cuquerella SL (jäljempänä IQC) sekä Juan Ramón Cuquerella Montagud ja joka koskee muun muassa IQC:n sellaisten juustojen yksilöimiseen ja markkinointiin käyttämiä etikettejä, joita suojattu alkuperänimitys ”queso manchego” ei kata.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Asetuksen N:o 510/2006 johdanto-osan 4 ja 6 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) Koska markkinoille saatettujen tuotteiden valikoima on laaja ja tietoa niistä annetaan hyvin paljon, kuluttajille olisi valintojen helpottamiseksi annettava selkeää ja tiivistä tietoa tuotteen alkuperästä.

– –

(6) On tarpeen säätää yhteisön lähestymistavasta alkuperänimityksiin ja maantieteellisiin merkintöihin. Suojajärjestelmää koskeva yhteisön säännöstö mahdollistaa maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten kehityksen, sillä siihen perustuva yhtenäisempi lähestymistapa varmistaa yhtäläiset kilpailun edellytykset näillä merkinnöillä merkittyjen tuotteiden tuottajien välillä ja johtaa siihen, että näiden tuotteiden luotettavuus kuluttajien keskuudessa paranee.”

4 Kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

a) ’alkuperänimityksellä’: alueen, määrätyn paikan tai poikkeustapauksissa maan nimeä, jota käytetään tarkoittamaan maataloustuotetta tai elintarviketta,

– joka on peräisin kyseiseltä alueelta taikka kyseisestä määrätystä paikasta tai maasta,

– jonka laatu tai ominaisuudet johtuvat olennaisesti tai yksinomaan tietystä maantieteellisestä ympäristöstä luontoineen ja inhimillisine tekijöineen, ja

– jonka tuotanto, jalostus ja käsittely tapahtuu rajatulla maantieteellisellä alueella”.

5 Asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Rekisteröidyt nimet on suojattu:

– –

b) väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä, vaikka tuotteen oikea alkuperä on merkitty tai vaikka suojattu nimi on käännetty tai siihen on liitetty ilmaisu kuten ’laatu’, ’tyyppi’, ’menetelmä’, ’tuotettu kuten’, ’jäljitelmä’ tai muu samankaltainen ilmaisu;

c) muilta vääriltä tai harhaanjohtavilta merkinnöiltä, jotka liittyvät tuotteen lähtöpaikkaan, alkuperään, tuotteen luonteeseen tai olennaisiin ominaisuuksiin, jotka on merkitty sisä- tai ulkopakkaukseen, mainoksiin tai asianomaista tuotetta koskeviin asiakirjoihin sekä tuotteen pakkaamiseen tavalla, joka on omiaan antamaan väärän kuvan sen alkuperästä;

– –”

6 Asetuksen 14 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos alkuperänimitys tai maantieteellinen merkintä on rekisteröity tämän asetuksen mukaisesti, jotakin 13 artiklassa tarkoitettua tapausta vastaavan ja samaa tuoteluokkaa koskevan tavaramerkin rekisteröintihakemus on hylättävä, jos tavaramerkin rekisteröintihakemus on tehty sen päivän jälkeen, jona rekisteröintihakemus toimitettiin [Euroopan] komissiolle.

Ensimmäisen alakohdan vastaisesti rekisteröidyt tavaramerkit on mitätöitävä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

7 Queso Manchego -säätiö vastaa suojatun alkuperänimityksen ”queso manchego” hallinnoinnista ja suojaamisesta. Tässä ominaisuudessaan se nosti pääasian vastaajia vastaan toimivaltaisessa espanjalaisessa alioikeudessa kanteen, jossa se vaati sen toteamista, että IQC:n juustojen ”Adarga de Oro”, ”Super Rocinante” ja ”Rocinante” – joita suojattu alkuperänimitys ”queso manchego” ei kata – yksilöimiseksi ja markkinoille saattamiseksi käyttämät etiketit rikkovat suojattua alkuperänimitystä ”queso manchego” siltä osin kuin nämä etiketit ja ilmaisut saavat aikaan asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun lainvastaisen mielleyhtymän tästä suojatusta alkuperänimityksestä.

8 Espanjalainen alioikeus hylkäsi tämän kanteen sillä perusteella, etteivät IQC:n käyttämät merkit ja nimitykset sellaisten juustojen markkinoimiseksi, joita suojattu alkuperänimitys ”queso manchego” ei kata, olleet millään tavoin visuaalisesti tai foneettisesti samanlaisia suojattujen alkuperänimitysten ”queso manchego” tai ”la Mancha” kanssa, ja että ”Rocinante”-nimityksen kaltaisten merkkien tai romaanihenkilön Don Quijote Manchalaisen kuvan käyttäminen luovat mielikuvan La Manchan (Espanja) alueesta eivätkä suojatun alkuperänimityksen ”queso manchego” kattamasta juustosta.

9 Queso Manchego -säätiö valitti tästä hylkäävästä tuomiosta Audiencia Provincial de Albaceteen (Albaceten maakunnallinen ylioikeus, Espanja), joka vahvisti 28.10.2014 antamallaan tuomiolla alioikeuden tuomion. Tämä tuomioistuin katsoi, että La Manchan maisemien ja La Manchalle ominaisten tunnusten käyttäminen IQC:n markkinoimien juustojen – joita suojattu alkuperänimitys ”queso manchego” ei kata – pakkausmerkinnöissä saa kuluttajan ajattelemaan La Manchan aluetta muttei välttämättä suojatun alkuperänimityksen ”queso manchego” kattamaa juustoa.

10 Pääasian kantaja valitti tästä tuomiosta Tribunal Supremoon (ylin tuomioistuin, Espanja).

11 Tribunal Supremo esittää ennakkoratkaisupyynnössään joukon tosiseikkoja koskevia toteamuksia.

12 Ensinnäkin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että suojatussa alkuperänimityksessä ”queso manchego” käytetty sana ”manchego” on adjektiivi, joka kuvaa espanjan kielessä La Manchan alueelta peräisin olevia henkilöitä ja tuotteita. Tämän jälkeen se toteaa, että suojattuun alkuperänimitykseen ”queso manchego” kuuluvat La Manchan alueella vuohenmaidosta valmistetut juustot, joiden osalta noudatetaan suojatun alkuperänimityksen eritelmässä mainittuja perinteisiä tuotanto-, valmistus- ja kypsennysvaatimuksia.

13 Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin täsmentää, että Miguel de Cervantes sijoitti olennaisen osan Don Quijote -romaanin tapahtumista La Manchan alueelle. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kuvailee romaanihenkilöillä ja henkilöillä, jotka esiintyvät Adarga de Oro -juuston pakkausmerkinnöissä, olevan tiettyjä fyysisiä ja pukeutumiseen liittyviä samankaltaisuuksia. Sanaa *adarga* (pieni nahkakilpi), joka on arkaismi, käytetään mainitussa romaanissa kuvaamaan Don Quijoten käyttämää kilpeä. Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että yksi IQC:n tiettyjen juustojensa osalta käyttämistä nimityksistä eli Rocinante vastaa Don Quijoten hevosen nimeä. Tuulimyllyt, joita vastaan Don Quijote taistelee, ovat La Manchan alueelle tyypillisiä. Tietyissä IQC:n valmistamien ja suojatun alkuperänimityksen ”queso manchego” ulkopuolelle jäävien juustojen pakkausmerkinnöissä ja IQC:n internetsivustolla, jolla mainostetaan myös tämän suojatun alkuperänimityksen ulkopuolelle jääviä juustoja, olevissa kuvissa on maisemia tuulimyllyineen ja lampaineen.

14 Tässä tilanteessa Tribunal Supremo on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun mielleyhtymän suojattuun alkuperänimitykseen synnyttävä välttämättä käyttämällä ulkoasultaan, lausuntatavaltaan tai merkityssisällöltään suojatun alkuperänimityksen kanssa samankaltaisia nimityksiä vai voiko se syntyä käyttämällä kuviomerkkejä, joilla luodaan mielleyhtymä alkuperänimitykseen?

2) Kun kyse on maantieteellisestä suojatusta alkuperänimityksestä (asetuksen N:o 510/2006 2 artiklan 1 kohdan a alakohta) ja samoista tuotteista tai vastaavista tuotteista, voidaanko suojattuun alkuperänimitykseen liittyvään alueeseen mielleyhtymän synnyttävien merkkien käyttöä pitää asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna suojattuun alkuperänimitykseen luotuna mielleyhtymänä, jota ei voida hyväksyä siinäkään tapauksessa, että näitä merkkejä käyttää tuottaja, joka on sijoittautunut suojattuun alkuperänimitykseen liittyvälle alueelle mutta jonka tuotteet eivät kuulu tällaisen alkuperänimityksen piiriin, koska ne eivät täytä muita kuin maantieteelliseen alkuperään liittyviä eritelmässä asetettuja vaatimuksia?

3) Onko tavanomaisesti valistuneen ja kohtuullisen tarkkaavaisen ja huolellisen keskivertokuluttajan, jonka tapaa mieltää asia kansallisen tuomioistuimen on käytettävä perusteena voidakseen määrittää, onko kysymyksessä asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu ”mielleyhtymä”, käsitteellä ymmärrettävä tarkoitettavan eurooppalaista kuluttajaa vai voidaanko sillä tarkoittaa yksinomaan kuluttajaa siinä jäsenvaltiossa, jossa suojattuun maantieteelliseen merkintään mielleyhtymän synnyttävä tai suojattuun alkuperänimitykseen maantieteellisesti liittyvä tuote valmistetaan ja jossa se suurimmaksi osaksi kulutetaan?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

15 Ensimmäisellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että mielleyhtymä rekisteröityyn nimitykseen voidaan synnyttää kuviomerkkejä käyttämällä.

16 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (ks. mm. tuomio 17.5.2018, Industrias Químicas del Vallés, C-325/16, EU:C:2018:326, 27 kohta ja tuomio 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, 27 kohta).

17 Asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan sanamuodosta ilmenee ensinnäkin, että siinä säädetään rekisteröityjen nimitysten suojaamisesta mielleyhtymiltä, vaikka tuotteen oikea alkuperä on merkitty tai vaikka suojattu nimitys on käännetty tai siihen on liitetty ilmaisu kuten ”laatu”, ”tyyppi”, ”menetelmä”, ”tuotettu kuten”, ”jäljitelmä” tai muu samankaltainen ilmaisu.

18 Tällaisella muotoilulla voidaan ymmärtää viitattavan paitsi ilmaisuihin, joilla rekisteröityyn nimitykseen voidaan synnyttää mielleyhtymä, myös kaikkiin kuviomerkkeihin, jotka voivat tuoda kuluttajan mieleen tällä nimityksellä merkityt tuotteet. Tältä osin [asetuksen N:o 510/2006 ranskankielisessä versiossa olevan] ilmaisun ”toute” (”kaikki”) käyttäminen heijastaa Euroopan unionin lainsäätäjän tahtoa suojata rekisteröityjä nimityksiä ottamalla huomioon se, että mielleyhtymä voi syntyä kielellisen tekijän tai kuviomerkin välityksellä.

19 Oikeuskäytännössä on tosin katsottu, että käsite ”mielleyhtymä” kattaa tapauksen, jossa tuotteen nimeämiseksi käytettyyn ilmaisuun sisältyy rekisteröidyn nimen osa siten, että kuluttajalle syntyy tuotteen nimen yhteydessä mielikuva tavarasta, jolla on suojattu alkuperänimitys (ks. analogisesti tuomio 4.3.1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola, C-87/97, EU:C:1999:115, 25 kohta).

20 Unionin tuomioistuin on myös todennut, että tislattujen alkoholijuomien määritelmistä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojaamisesta ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1576/89 kumoamisesta 15.1.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 110/2008 (EUVL 2008, L 39, s. 16) 16 artiklan b alakohdassa tarkoitetun mielleyhtymän käsitteen määrittelemisessä ratkaiseva kriteeri on se, syntyykö kuluttajalle riidanalaisen nimityksen yhteydessä välittömästi mielikuva tavarasta, jolla on suojattu maantieteellinen merkintä (tuomio 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, 51 kohta).

21 Vaikka edellä tämän tuomion 19 ja 20 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö koskee tuotteiden nimityksiä eikä kuviomerkkejä, siitä voidaan kuitenkin päätellä – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 24 kohdassa todennut –, että sen määrittämiseksi ratkaiseva kriteeri, saako jokin tekijä aikaan asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun mielleyhtymän rekisteröidystä nimityksestä, on se, voiko tämä tekijä olla suoraan kuluttajan mielessä viitteenä kyseisellä nimityksellä varustetusta tuotteesta.

22 Siten ei periaatteessa voida sulkea pois sitä, että kuviomerkit voivat synnyttää välittömästi kuluttajan mielessä mielleyhtymän tuotteista, joilla on rekisteröity nimitys, sen vuoksi, että ne ovat käsitteellisesti läheisiä tällaisen nimityksen kanssa.

23 Toiseksi käsitteen ”mielleyhtymä” asiayhteyden osalta ei voida todeta – kuten komissio väittää –, että kuviomerkkien avulla rekisteröidyn nimityksen aiheuttama mielleyhtymä voidaan tutkia vain asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan c alakohtaan nähden.

24 Yhtäältä on nimittäin todettava, etteivät kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan ilmaisut itsessään rajoita tämän säännöksen ulottuvuutta yksinomaan sen kattamien tuotteiden nimityksiin. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 28 kohdassa, mainitussa säännöksessä säädetään päinvastoin mielleyhtymiä koskevasta suojasta silloinkin, kun kyseisen tuotteen pakkaukseen on merkitty ilmaisu kuten ”laatu”, ”tyyppi”, ”menetelmä”, ”tuotettu kuten” tai ”jäljitelmä”.

25 Toisaalta pitää paikkansa – kuten komissio on huomauttanut –, että unionin tuomioistuin on todennut 7.6.2018 antamassaan tuomiossa Scotch Whisky Association (C-44/17, EU:C:2018:415, 65 kohta), että asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan kanssa samanlaisin ilmaisuin laadittu asetuksen N:o 110/2008 16 artikla sisälsi asteittaisen kiellettyjen menettelyjen luettelon.

26 Sillä perusteella, että kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetaan kaikkia muita merkintöjä pakkauksissa, mainoksissa taikka kyseiseen tuotteeseen liittyvissä asiakirjoissa, ei kuitenkaan voida katsoa, että vain kyseinen säännös on esteenä sellaisten kuviomerkkien käyttämiselle, jotka loukkaavat rekisteröityjä nimityksiä.

27 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 33 kohdassa, unionin tuomioistuimen mainitsema asteittainen luettelo koskee kiellettyjen toimintojen luonnetta eli mainitun asetuksen 13 artiklan 1 kohdan c alakohdan osalta tuotteen lähtöpaikkaa, alkuperää, luonnetta tai olennaisia ominaisuuksia koskevia vääriä tai harhaanjohtavia merkintöjä, eikä niitä tekijöitä, jotka on otettava huomioon tällaisten väärien tai harhaanjohtavien merkintöjen olemassaolon määrittämiseksi.

28 Siten asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan kontekstuaalinen tulkinta tukee tämän tuomion 22 kohdassa esitettyyn sanamuotoon perustuvaa tulkintaa.

29 Kolmanneksi on todettava, että asetuksen N:o 510/2006 tavoitteena on sen neljännen ja kuudennen perustelukappaleen mukaan taata, että kuluttajalle annetaan selkeää, tiivistä ja luotettavaa tietoa tuotteen alkuperästä.

30 Tällainen tavoite varmistetaan sitäkin paremmin, kun rekisteröityyn nimitykseen ei voi kuviomerkkien avulla syntyä kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua mielleyhtymää.

31 Lopuksi on korostettava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava konkreettisesti, voivatko pääasiassa kyseessä olevan kaltaiset kuviomerkit tuoda suoraan kuluttajan mieleen rekisteröidyllä nimityksellä varustetut tuotteet.

32 Ensimmäiseen kysymykseen on siten vastattava, että asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että mielleyhtymä rekisteröityyn nimitykseen voidaan synnyttää kuviomerkkejä käyttämällä.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

33 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohtaa tulkittava siten, että sellaisten kuviomerkkien käyttäminen, jotka synnyttävät mielleyhtymän siihen maantieteelliseen alueeseen, johon liittyy kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu alkuperänimitys, voi saada aikaan siihen liittyvän mielleyhtymän myös silloin, kun mainittuja kuviomerkkejä käyttää tälle alueelle sijoittautunut tuottaja, jonka tuotteita, jotka ovat rinnastettavissa kyseisellä alkuperänimityksellä suojattuihin tuotteisiin tai niihin verrattavissa, se ei kuitenkaan kata.

34 Aluksi on todettava, että asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan sanamuodon perusteella ei suljeta sen soveltamisalan ulkopuolelle sellaista tuottajaa, joka on sijoittautunut alkuperänimitystä vastaavalle maantieteelliselle alueelle ja jonka tuotteet – joita kyseisellä alkuperänimityksellä ei suojata – ovat rinnastettavissa tai verrattavissa viimeksi mainitulla suojattuihin tuotteisiin.

35 On todettava, että tällaisen poissulkemisen vaikutuksesta tuottajan sallittaisiin käyttää kuviomerkkejä, jotka saavat aikaan mielleyhtymän siitä maantieteellisestä alueesta, jonka nimi on osa kyseisen tuottajan samanlaisen tai rinnastettavissa olevan tuotteen alkuperänimitystä ja siten annettaisiin tämän perusteettomasti hyötyä kyseisen alkuperänimityksen maineesta.

36 Näin ollen pääasian kaltaisessa tilanteessa sillä perusteella, että alkuperänimityksellä suojattuihin tuotteisiin rinnastettavissa tai verrattavissa olevien tuotteiden tuoja on sijoittautunut tähän alkuperänimitykseen liittyvälle maantieteelliselle alueelle, ei voida sulkea tätä asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamisalan ulkopuolelle.

37 Vaikka lisäksi kansallisen tuomioistuimen tehtävänä onkin arvioida, saako se, että tuottaja käyttää kuviomerkkejä, jotka synnyttävät mielleyhtymän maantieteellisestä alueesta, jonka nimi on osa alkuperänimitystä, samanlaisten tai samankaltaisten tuotteiden yhteydessä, kuin jotka kyseinen alkuperänimitys kattaa, aikaan kyseisen asetuksen 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun mielleyhtymän rekisteröityyn nimitykseen, unionin tuomioistuin voi ennakkoratkaisupyyntöä käsitellessään tarvittaessa kuitenkin tehdä täsmennyksiä ohjatakseen kansallista tuomioistuinta päätöksenteossa (ks. vastaavasti tuomio 10.9.2009, Severi, C-446/07, EU:C:2009:530, 60 kohta).

38 Siten kansallisen tuomioistuimen on olennaisin osin käytettävä perusteena sitä, miten kuluttajan oletetaan reagoivan, jolloin olennaista on, että viimeksi mainittu yhdistää riidanalaiset tekijät – nyt käsiteltävässä asiassa kuviomerkit, jotka luovat mielleyhtymän maantieteellisestä alueesta, jonka nimi on osa alkuperänimitystä – ja rekisteröidyn nimityksen toisiinsa (ks. vastaavasti tuomio 21.1.2016, Viiniverla, C-75/15, EU:C:2016:35, 22 kohta).

39 Tältä osin kansallisen tuomioistuimen on arvioitava, onko näiden riidanalaisten tekijöiden ja rekisteröidyn nimityksen välinen yhteys riittävän suora ja yksiselitteinen niin, että kuluttajan mieleen nousee niiden yhteydessä ensisijaisesti kyseinen nimitys (ks. vastaavasti tuomio 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, 53 ja 54 kohta).

40 Näin ollen on ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä todeta, onko pääasiassa kyseessä olevien kuviomerkkien ja suojatun alkuperänimityksen ”queso manchego”, joka viittaa asetuksen N:o 510/2006 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti maantieteelliseen alueeseen, johon se liittyy, eli La Manchan alueeseen, välillä riittävän suora ja yksiselitteinen käsitteellinen läheisyys.

41 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on varmistettava, että pääasian kuviomerkit, erityisesti henkilöhahmoa Don Quijote Manchalaista, laihaa hevosta ja maisemia tuulimyllyineen ja lampaineen muistuttavat kuvat, voivat luoda käsitteellisen läheisyyden suojattuun alkuperänimitykseen ”queso manchego” niin, että kuluttajan mielessä syntyy välitön yhteys tuotteeseen, jota kyseisellä alkuperänimityksellä suojataan.

42 Tältä osin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava, onko – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 41 kohdassa – otettava huomioon kaikkien kuvio- ja sanamerkkien kokonaisuus, jotka esiintyvät pääasiassa kyseessä olevissa tuotteissa, sellaisen kokonaistarkastelun suorittamiseksi, jossa otetaan huomioon kaikki tekijät, jotka saavat mahdollisesti aikaan mielleyhtymän.

43 Edellä todetun perusteella asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että sellaisen kuviomerkin käyttäminen, joka synnyttää mielleyhtymän siihen maantieteelliseen alueeseen, johon liittyy kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu alkuperänimitys, voi saada aikaan siihen liittyvän mielleyhtymän myös silloin, kun mainittuja kuviomerkkejä käyttää tälle alueelle sijoittautunut tuottaja, jonka tuotteita, jotka ovat rinnastettavissa kyseisellä alkuperänimityksellä suojattuihin tuotteisiin tai verrattavissa niihin, se ei kuitenkaan kata.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

44 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko käsitteellä ”tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja”, jonka tapaa mieltää asia kansallisen tuomioistuimen on käytettävä perusteena sen määrittämiseksi, onko kysymyksessä asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu mielleyhtymä, ymmärrettävä tarkoitettavan eurooppalaista kuluttajaa vai yksinomaan kuluttajaa siinä jäsenvaltiossa, jossa suojattuun nimitykseen mielleyhtymän synnyttävä tai siihen maantieteellisesti liittyvä tuote valmistetaan ja jossa se suurimmaksi osaksi kulutetaan.

45 Ensinnäkin asetuksen N:o 110/2008 16 artiklan b alakohdan, joka on laadittu asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdan ilmaisuja vastaavasti, tulkinnan osalta unionin tuomioistuin on todennut, että rekisteröityä maantieteellistä merkintää koskevan mielleyhtymän toteamiseksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioitava, syntyykö tavanomaisesti valistuneelle ja kohtuullisen tarkkaavaiselle ja huolelliselle eurooppalaiselle keskivertokuluttajalle riidanalaisen nimityksen yhteydessä välittömästi mielikuva tuotteesta, jolla on suojattu maantieteellinen merkintä (ks. vastaavasti tuomio 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, 56 kohta).

46 Unionin tuomioistuin on myös täsmentänyt, että se seikka, että edellisessä kohdassa mainittuun tuomioon johtaneessa asiassa kyseessä olleella riidanalaisella nimityksellä viitataan valmistuspaikkaan, jonka sen jäsenvaltion kuluttajat, jossa tuote on valmistettu, tuntevat, ei ole asian kannalta merkityksellinen arvioitaessa asetuksen N:o 110/2008 16 artiklan b alakohdassa tarkoitetun mielleyhtymän käsitettä, koska kyseisessä säännöksessä suojataan rekisteröidyt maantieteelliset merkinnät mielleyhtymiltä koko unionin alueella, ja kun otetaan huomioon tarve varmistaa mainittujen merkintöjen tehokas ja yhtenäinen suojaaminen kyseisellä alueella, siinä tarkoitetaan kaikkia kyseisen alueen kuluttajia (ks. analogisesti tuomio 21.1.2016, Viiniverla, C-75/15, EU:C:2016:35, 27 ja 28 kohta ja tuomio 7.6.2018, Scotch Whisky Association, C-44/17, EU:C:2018:415, 59 kohta).

47 Edellä todetusta ilmenee, että käsitettä ”tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen eurooppalainen keskivertokuluttaja” on tulkittava siten, että rekisteröidyille nimityksille taataan tehokas ja yhtenäinen suoja kaikkia mielleyhtymiä kohtaan koko unionin alueella.

48 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 51 kohdassa, vaikka rekisteröityjen nimitysten tehokas ja yhtenäinen suoja edellyttää, ettei oteta huomioon seikkoja, joilla suljetaan pois mielleyhtymän olemassaolo vain yhden jäsenvaltion kuluttajien osalta, tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että mielleyhtymä, jota arvioidaan suhteessa yhden ainoan jäsenvaltion kuluttajiin, olisi riittämätön asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetyn suojan aikaan saamiseksi.

49 Siten ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida, saavatko pääasiassa kyseessä olevaan Espanjassa valmistettuun tai siellä suurimmaksi osaksi kulutettuun tuotteeseen liittyvät kuvio- ja sanatekijät aikaan kyseisen jäsenvaltion kuluttajissa mielikuvan rekisteröidystä nimityksestä, jota – jos näin on – on suojattava mielleyhtymältä, joka syntyisi koko unionin alueella.

50 Tästä seuraa, että kolmanteen kysymykseen on vastattava, että käsitteellä ”tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja”, jonka tapaa mieltää asia kansallisen tuomioistuimen on käytettävä sen määrittämiseksi, onko kysymyksessä asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu ”mielleyhtymä”, on ymmärrettävä tarkoitettavan eurooppalaisia kuluttajia, mukaan lukien kuluttajat siinä jäsenvaltiossa, jossa suojattuun nimitykseen mielleyhtymän synnyttävä tai siihen maantieteellisesti liittyvä tuote valmistetaan ja jossa se suurimmaksi osaksi kulutetaan

Oikeudenkäyntikulut

51 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 20.3.2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että mielleyhtymä rekisteröityyn nimitykseen voidaan synnyttää kuviomerkkejä käyttämällä.**

2) **Asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että sellaisen kuviomerkin käyttäminen, joka synnyttää mielleyhtymän siihen maantieteelliseen alueeseen, johon liittyy kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu alkuperänimitys, voi saada aikaan siihen liittyvän mielleyhtymän, myös silloin, kun mainittuja kuviomerkkejä käyttää tälle alueelle sijoittautunut tuottaja, jonka tuotteita, jotka ovat rinnastettavissa kyseisellä alkuperänimityksellä suojattuihin tuotteisiin tai verrattavissa niihin, se ei kuitenkaan kata.**

3) **Käsitteellä ”tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja”, jonka tapaa mieltää asia kansallisen tuomioistuimen on käytettävä sen määrittämiseksi, onko kysymyksessä asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu ”mielleyhtymä”, on ymmärrettävä tarkoitettavan eurooppalaisia kuluttajia, mukaan lukien kuluttajat siinä jäsenvaltiossa, jossa suojattuun nimitykseen mielleyhtymän synnyttävä tai siihen maantieteellisesti liittyvä tuote valmistetaan ja jossa se suurimmaksi osaksi kulutetaan.**

Allekirjoitukset